TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : A.01.0.KKB.0.10.00.00-120.07[7/4885]-92684- 58945 06 Nisan 2012
Konu : Soru önergesi

Sayın Özcan YENİÇERİ
Ankara Milletvekili

İlgi: 14/03/2012 tarihli ve (7/4885) esas numaralı yazılı soru önergeniz.

TBMM ana bina ve eklentilerinin koridorlarına döşenen halılara ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla.

Prof. Dr. Mehmet SAĞLAM
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

EKLER:
1. Soru cevabı (1 sayfa)
2. Basın açıklaması (Ek 1) (1 Sayfa)
3. Çintemani kullanılmış halı örnekleri (Ek 2) (7 sayfa)
4. Osmanlıda çintemani (kaftanlar) (Ek 3) (3 sayfa)
5. Çintemani çiniler (Ek 4) (2 sayfa)
6. Günümüzde çintemani kullanılmış bazı ürünler (Ek 5) (2 sayfa)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

CEVAPLAR:

Cevap 1, 2.- 13/03/2012 tarihi itibarıyla basında Türkiye Büyük Millet Meclisi ana bina koridor ve merdivenlerinde kullanılan halıların desenleriyle ilgili haberler yayınlanmıştır. TBMM Başkanlığınca aynı tarihte konuyla ilgili bir basın açıklaması yapılmıştır. (Ek 1)

Belirtilen alanlarda daha önce kullanılan halıların ekonomik ömrünü doldurması nedeniyle, 2011 yılında bu halıların TBMM'ye yakışan, nitelikleri yüksek, Türk süsleme sanatlarında kullanılan desenlerle zenginleştirilmiş görselliğe sahip halılarla değiştirilmesi amacıyla ihale dokümantasyonunu hazırlayacak bir komisyon oluşturulmuştur.

Komisyon, "pars beneği" olarak da adlandırılan ve "çintemani" adıyla nitelendirilen, Osmanlı'da güç, kuvvet ve saltanat sembolü olarak kullanıldığı savunulan mevcut deseni önermiş ve söz konusu öneri o tarihteki idare tarafından onaylanarak gerçekleştirilmiştir. Konunun basında yer alması sonrasında Başkanlığımıza konuyla ilgili soru önergeleri verilmiş ve konunun tüm yönleriyle değerlendirilmesi için Başkanlığımızca 23/03/2012 tarihinde bir inceleme başlatılmıştır.

Çintemani kullanılmış halılar (Ek 2), Osmanlı'da çintemani kaftanlar (Ek 3), çintemani çiniler (Ek 4) ve günümüzde çintemani kullanılmış bazı ürünler (Ek 5) içeren örnekler ekte yer almaktadır.

EK 1

BASIN BÜLTENİ

Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Başkanlığı
TBMM 06543 – ANKARA
Telefon: 420 67 07 – Faks: 420 69 12

13.03.2012

BASIN AÇIKLAMASI

Takvim Gazetesinin 13.03.2012 tarihli nüshasında yer alan bir köşe yazısında "Rezalet, hem de Meclis'te!" başlığıyla yayımlanan haber üzerine bir açıklama yapma gereği duyulmuştur.

Söz konusu haberde, Meclis'in yüzey kaplamasında kullanılan halılarda yer alan motiflerin bayrağımızda kullanılan hilal ve yıldıza benzediği iddia edilmektedir. Türkiye Büyük Millet Meclisi ana bina koridor ve merdivenlerinde kullanılan halıların ekonomik ömrünü doldurması nedeniyle 2011 yılında değiştirilmesine karar verilmiş, şartname hazırlanması ve desen seçimiyle ilgili bir komisyon oluşturulmuştur.

İlgili komisyon tarafından yapılan araştırmalar sonucunda, dört adet desen tespit edilmiş olup 06.05.2011 tarihli tutanak ile bu desenlerden birine karar verilmiştir. Dokutulmasına karar verilen desen için Osmanlı Döneminde gücün sembolü olarak kabul edilen motiften esinlenilmiştir. Halılarda yer alan motif XVI. ve XVII. yüzyıl saray halıları, kumaşları ve çinilerinde de kullanılmıştır.

Söz konusu halıların üzerindeki motif, ay yıldız veya başka bir sembol düşünülerek tasarlanmamıştır. Ayrıca bu desen kırmızı zemin üzerinden başka, diğer renkler üzerinde de uygulanmaktadır. Dokutulan halılarda kırmızı zemin üzerinde sarı motifler bulunmaktadır.

Kamuoyunun bilgisine sunulur.

TBMM BAŞKANLIĞI

EK 2

ÇİNTEMANİ KULLANILMIŞ HALI ÖRNEKLERİ

17. Yüzyılda Uşak yöresinde üretilmiş, Türk İslam Eserleri Müzesinde sergilenmektedir.

15. Yüzyılda Konya yöresinde üretilmiş, Vakıflar Halı Müzesinde(İstanbul) sergilenmektedir.

15. Yüzyılda Uşak yöresinde üretilmiş,

Konya Müzesinde sergilenmektedir.

17. Yüzyılda Uşak yöresinde üretilmiş,

Konya Müzesinde sergilenmektedir.

16. Yüzyılda **Uşak yöresinde üretilmiş**, Türk İslam Eserleri Müzesi'nde sergilenmektedir.

18. Yüzyılda **İzmir yöresinde üretilmiş**, Vakıflar Halı Müzesi'nde (İstanbul) sergilenmektedir.

18. Yüzyılda Uşak yöresinde üretilmiş,
Türk İslam Eserleri Müzesi'nde sergilenmektedir.

18. Yüzyılda İzmir yöresinde üretilmiş,
Türk ve İslam Eserleri Müzesi'nde (İstanbul)
sergilenmektedir.

17. Yüzyılda Uşak yöresinde üretilmiş,

Berlin Müzesi'nde sergilenmektedir.

16-17. Yüzyılda Uşak yöresinde üretilmiş,

(Özel Koleksiyon)

18. Yüzyılda Uşak yöresinde üretilmiş, Vakıflar Ankara'da bulunmaktadır.

17. Yüzyılda Konya yöresinde üretilmiş, Uygulamalı Sanatlar Müzesi'nde (Budapeşte) sergilenmektedir.

Özbek halısı

EK 3

OSMANLIDA ÇİNTEMANİ KAFTANLAR

Bir kaftanda en az kumaş kadar önemli unsurlar da vardı: Renk, desen ve motifler... İmparatorluğun ilk dönemlerinde, çok canlı renklere sahip kumaşlar üzerine, çınar yaprağı, nar ve iri kozalak motifleri sıkça kullanılmıştır. Türk kumaş sanatının en ileri düzeyde olduğu 16. yüzyılda; lâle, bulut ve benek motifli kaftanlara çok rastlanır. Padişahlar, kudretin sembolü, üç yuvarlaktan oluşan "çintemani" motifli kaftanlarını da, genelde savaş meydanında düşmanı etkilemek için giyiyorlardı.

Sultan I. Selim Dönemi-Kaftan

Topkapı Sarayı Müzesi

Kaftan Örneği

Topkapı Sarayı Müzesi

Kaftan Örneği

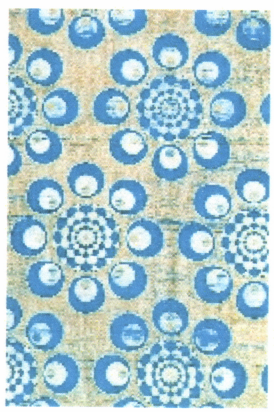
Kaftan Örneği

Kaftan kumaşı örneği

Kaftan kumaşı örneği

Kaftan kumaşı örneği

Kumaş örneği

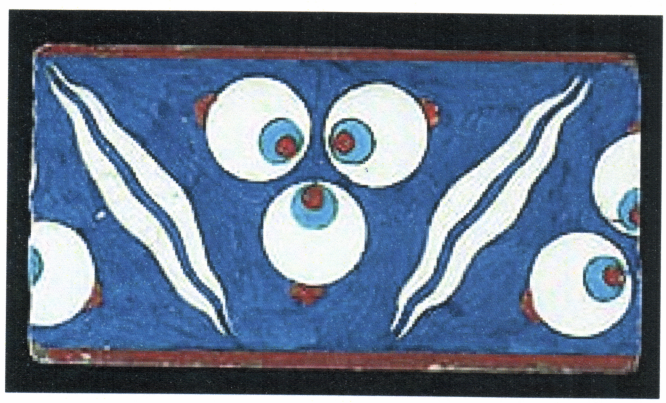
Kumaş örneği

EK 4

ÇİNTEMANİ ÇİNİLER

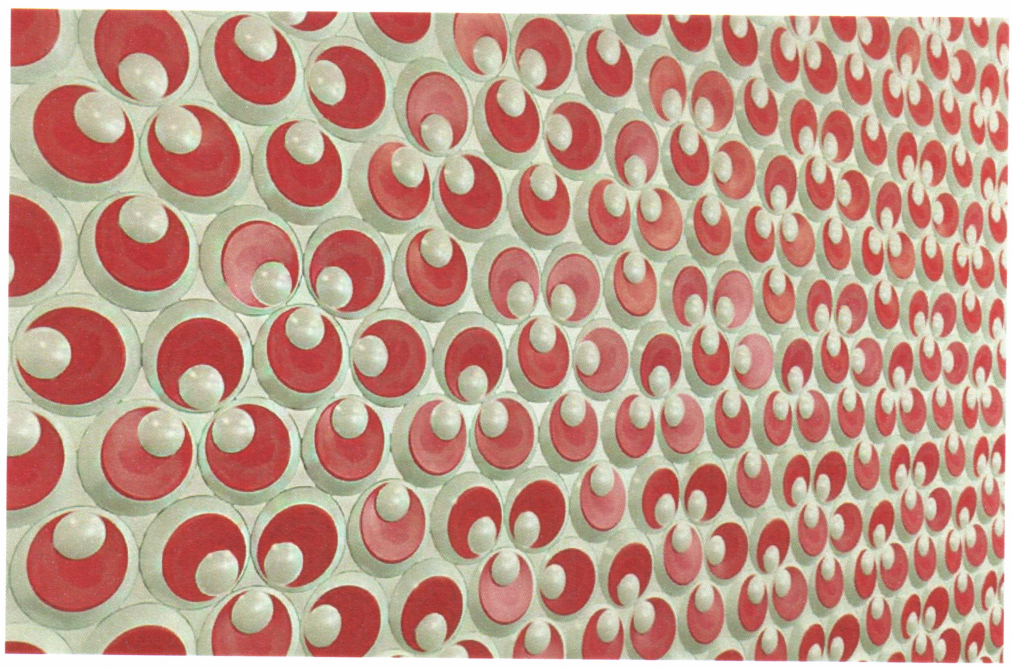
İznik, 1550

İstanbul, 1570-1597

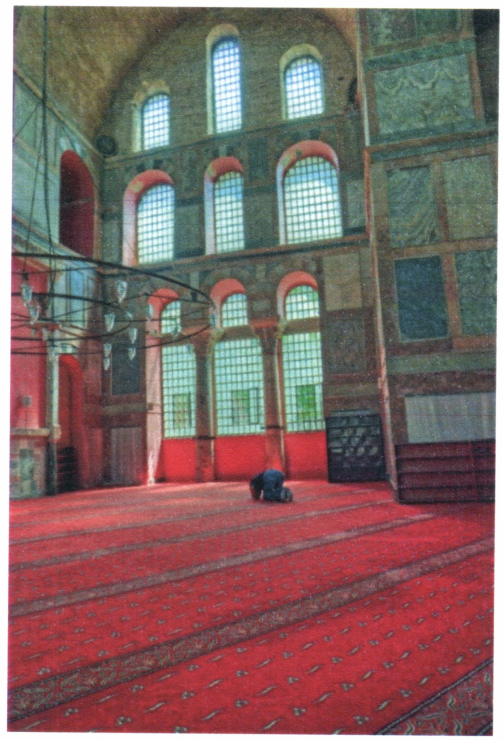
İznik Vakıf Çinileri Çintemani Karolar Serisi (Çintemani Karo 5)

XOX CERAMICS firmasının çintemani duvar uygulaması

GÜNÜMÜZDE ÇİNTEMANİ KULLANILMIŞ BAZI ÜRÜNLER

Cami halısı

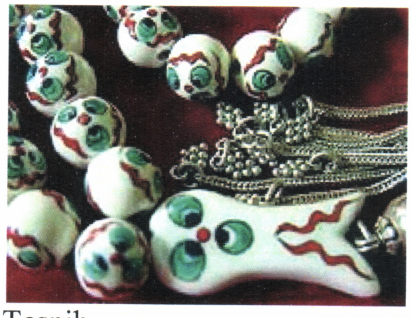
Kumaş ve kumaşla yapılabilecek tüm ürünler

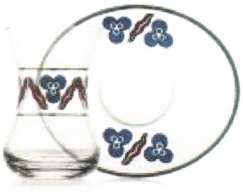

Aksesuarlar

Tespih

Mutfak Eşyaları